

Állásfoglalás a hitelszerződés megkötését megelőzően fogyasztónak nyújtandó tájékoztatások tartós adathordozón történő teljesítésével kapcsolatban

A Kérelmező (**Pénzügyi vállalkozás**) állásfoglalás iránti kérelemmel (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**) a fogyasztónak nyújtott hitellel kapcsolatos egyes tájékoztatási szabályokról szóló 56/2014. (XII. 31.) NGM rendelet (**56/2014. NGM rendelet**) 6. § (1) bekezdése és 8. §-a szerinti tájékoztatások – tartós adathordozón történő – teljesítésével kapcsolatban.

I. A Beadványban vázolt tényállás és a Pénzügyi vállalkozás álláspontja

A Pénzügyi vállalkozás a Beadványban előadta, hogy a jövőben akként kívánja átalakítani belső folyamatait, hogy – a hitelszerződés megkötését megelőzően – az 56/2014. NGM rendelet 6. § (1) bekezdése szerint a törlesztőrészek változásának lehetséges hatásait bemutató táblázatot, valamint az 56/2014. NGM rendelet 8. §-a szerint a hitelbiztosíték nyújtója részére nyújtandó tájékoztatást (a továbbiakban a kettő együtt: **Előzetes tájékoztatás**) a jelenleg alkalmazott írásbeli (papíralapú) forma helyett elektronikus úton – elektronikus levél csatolmányként, adott esetben titkosítva – biztosítaná az érintettek részére. Az ily módon megküldött dokumentumot a címzett – a Pénzügyi vállalkozás erre irányuló felhívása alapján – maga mentené le a számítógépe merevlemezére, majd ennek megtörténtét a Pénzügyi vállalkozás felé írásban erősítené meg.

A Pénzügyi vállalkozás a Beadványban hivatkozott arra, hogy az ágazati jogszabályok nem konkretizálják, hogy mely eszközök felelnek meg a tartós adathordozóval szemben támasztott jogszabályi követelményeknek, mindemellett a tartós adathordozónak tekinthető eszközök egy része (floppy, CD, DVD) információtechnológiai szempontból is meghaladottá vált, hiszen ezek olvasására a mai számítógépek – jellemzően – már nem alkalmasak. Erre tekintettel a Pénzügyi vállalkozás álláspontja szerint az újabb technológiai vívmányok elterjedésére, illetve a szélessávú internethez való hozzáférésre figyelemmel az Előzetes tájékoztatás elektronikus levélben történő továbbítása és az ügyfél számítógépének merevlemezére történő lementése elfogadható az 56/2014. NGM rendelet szerinti előzetes tájékoztatásnyújtás megfelelő módjaként.

A Pénzügyi vállalkozás megítélése szerint az ügyfelektől – az együttműködési kötelezettségre is figyelemmel – elvárható az az aktív magatartás, hogy az ügyfél maga gondoskodik az elektronikus úton kapott tájékoztató dokumentumok mentéséről, tárolásáról.

II. Jogkérdés

A Beadványban foglaltakkal összefüggésben az alábbi jogértelmezési kérdés merül fel:

Az 56/2014. NGM rendelet alkalmazásában az elektronikus levélben megküldött tájékoztatás – az ügyfél számítógépének merevlemezére történő lementés szükségességére történő figyelemhívás és az ügyfél mentés megtörténtéről tett nyilatkozata mellett – elfogadható-e tartós adathordozón nyújtott tájékoztatásként, illetve elvárható-e az ügyféltől a kapott dokumentumok lementése?

III. Az MNB álláspontja

A Beadványban foglaltakkal összefüggésben az MNB az alábbi álláspontot alakította ki:

Az 56/2014. NGM rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében a hitelező és a hitelközvetítő az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak érdekében írásban vagy más tartós adathordozón a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a fogyasztó által előnyben részesített hitelszerződés törlesztőrészlete változásának lehetséges hatásait bemutató 1. melléklet szerinti minta táblázatot.

Az 56/2014. NGM rendelet 8. §-a alapján a hitelező és a hitelközvetítő a fogyasztói kezességi szerződés vagy a fogyasztói zálogszerződés esetén a fogyasztó hitelkérelméhez kapcsolódó hitelbiztosíték nyújtóját kellő időben, de még azt megelőzően, hogy azt bármilyen kötelezettség terhelné, írásban vagy más tartós adathordozón tájékoztatja a fogyasztó által igényelt hitelszerződéshez kapcsolódóan a hitelezőre, valamint a hitelre vonatkozó – ott meghatározott – lényeges jellemzőkről.

Az 56/2014. NGM rendelet 2. § 3. pontja szerint tartós adathordozó a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvényben ilyenként meghatározott fogalom.

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) 6. § (1) bekezdés 108. pontja értelmében a tartós adathordozó olyan eszköz, amely az ügyfél számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését.

A Hpt. – ahogyan arra a Beadványban a Pénzügyi vállalkozás is utalt – további rendelkezést a tartós adathordozó feltételeire vonatkozóan nem tartalmaz. A Hpt. szerinti meghatározással azonos definíciót rögzít a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről szóló 2005. évi XXV. törvény (**Tétv.**) 2. § (1) bekezdés c) pontja, amely szerint a tartós adathordozó olyan eszköz, amely a fogyasztó számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését.

A Tétv. hivatkozott fogalom meghatározásához fűzött indokolás szerint tartós adathordozónak minősül különösen a floppy-lemez, CD-ROM, DVD, a felhasználó számítógépének az elektronikus levelek tárolására alkalmas merevlemez meghajtója, és adott esetben az internetes weboldal is, amennyiben a törvényben foglalt kritériumoknak megfelelő tárhelyet biztosít.

A fentiek alapján az Előzetes tájékoztatást tartalmazó elektronikus levél tartós adathordozón rögzített közlésnek tekinthető, amennyiben az a felhasználó, azaz a tájékoztatás címzettje által számítógépe, illetve – tekintettel arra, hogy az elektronikus úton bonyolított kommunikáció ma már jellemzően okoseszközökön történik – egyéb erre alkalmas eszköze háttértárolóján vagy felhőben változatlan formában és tartalommal tárolásra (mentésre) kerül. Azonban – ahogyan arra a Beadványban a Pénzügyi vállalkozás is utalt – ez esetben az adathordozóra történő mentés teljesítésére a küldő félnek nincs ráhatása, ahhoz a címzett aktív közreműködése szükséges.

Az MNB nem osztja a Pénzügyi vállalkozás Beadványban rögzített azon álláspontját, mely szerint – a fogyasztó együttműködési kötelezettségére figyelemmel – a fogyasztótól elvárható, hogy az Előzetes tájékoztatás saját számítógépe, egyéb erre alkalmas eszköze háttértárolójára történő mentése iránt intézkedjen és erről nyilatkozatot is tegyen. A fogyasztó általi mentés elmaradása esetén – egyéb, megfelelő módon megvalósuló adattárolás hiányában – a tájékoztatás tartalma tartós adathordozón nem állna rendelkezésre, következésképpen a hitelező, illetve a hitelközvetítő által nyújtott tájékoztatás nem felelne meg az 56/2014. NGM rendeletben támasztott követelményeknek. A hitelező és a hitelközvetítő a jogszabályban előírt – meghatározott módon teljesítendő – tájékoztatási kötelezettsége teljesítésének elmulasztása esetén a fogyasztó együttműködésének, aktív közreműködésének hiányára nem hivatkozhat.

Az 56/2014. NGM rendelet szerinti Előzetes tájékoztatás nyújtására irányuló kötelezettség elektronikus úton történő teljesítése esetén a jogszabályi követelményeknek való maradéktalan megfelelés érdekében olyan megoldás alkalmazása indokolt, amely önmagában – vagyis a címzett közreműködése nélkül is – biztosítja az ügyfél számára a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását, valamint a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését.

Elektronikus úton történő tájékoztatás esetén figyelemmel kell lenni továbbá a pénzügyi intézmények, a biztosítók és a viszontbiztosítók, továbbá a befektetési vállalkozások és az árutőzsdei szolgáltatók informatikai rendszerének védelméről szóló 42/2015. (III. 12.) Korm. rendelet (**Korm. rendelet**) 3. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltakra is, mely szerint a pénzügyi intézményeknek biztonsági kockázatelemzés eredményének értékelése alapján a biztonsági kockázattal arányos módon gondoskodnia kell az adatátvitel bizalmasságáról, sértetlenségéről és hitelességéről. A Korm. rendelet hivatkozott előírása értelmében a pénzügyi intézményeknek a titokvédelmi előírások alapján védendő adatot tartalmazó elektronikus levelet minden esetben olyan biztonsági elemekkel kell ellátnia, melyek révén az adatátvitel bizalmassága, sértetlensége és hitelessége nem sérülhet.

Mindezen követelmények, valamint a küldés megtörténtének igazolhatósága megkívánja, hogy a pénzügyi intézmény az Előzetes tájékoztatást tartalmazó elektronikus levelet az adatvédelmi és adatbiztonsági előírások betartásával használt adathordozóján maga is tárolja, és szükség esetén a tárolt adatokat hitelesen, változatlan formában és tartalommal képes legyen megjeleníteni, illetve a fogyasztók számára hozzáférhetővé tenni.

Megjegyzendő, hogy az elektronikus levélben küldött adatok, illetve csatolmányok részben vagy egészen sérülhetnek, vagy egyes adatcsomagok elveszhetnek a távadatátvitel során, ezért az elektronikus levél

megérkezése önmagában nem igazolja, hogy az ügyfél a teljes dokumentumot vagy dokumentumcsomagot teljeskörűen és változatlan formában kapta meg. A dokumentum sértetlenségét, változatlanságát arra alkalmas technológiával szükséges biztosítani. Erre önmagában az elektronikus levél, illetve a csatolmány titkosítása nem elégséges biztonsági eljárás.

A tartós adathordozón nyújtandó tájékoztatás elektronikus úton történő teljesítésének elfogadható, prudens alternatívája lehet, ha a pénzügyi intézmény a weboldalán a fent említett követelményeknek megfelelő ügyfélportált működtet, amely felületen az ügyfelek számára személyre szabott tárhelyen, a bizalmasságot, sértetlenséget és hitelességet biztosító módon képes elhelyezni és megjeleníteni a tájékoztatást tartalmazó dokumentumokat.

Budapest, 2022. február 23.